

Protocol noodopvang kwetsbare leerlingen

Aanleiding

In de kamerbrief van 20 maart 2020 vraagt minister Slob oog voor kinderen in een kwetsbare positie. Voor sommige kinderen is onderwijs en opvang in de thuis- (of woon) situatie geen goede optie. Voor sommige leerlingen met psychische klachten of gedragsproblematiek is onderwijs thuis niet goed mogelijk. Ook zijn er kinderen van wie de thuissituatie door huiselijk geweld, psychiatrische problematiek van één van de ouders, of andere omstandigheden dermate onveilig is of onveiliger wordt, dat opvang of onderwijs thuis de ontwikkeling van een kind ernstig bedreigt. Voor deze groepen is onderwijs in een schoolse setting van cruciaal belang. Scholen en gemeenten zijn begonnen om kinderen en jongeren op dit vlak te helpen. In specifieke gevallen kan in deze periode opvang, onderwijs en begeleiding buitenshuis nodig zijn. De overheid staat dit toe. Niet in alle gevallen hoeft de oplossing in de school te worden gerealiseerd, dat kan ook niet. Voorop staat dat deze begeleiding op een veilige manier wordt vormgegeven. Gemeenten nemen het initiatief om tot oplossingen op maat te komen.

De leerlingen van Beukenrode Onderwijs komen uit 25 verschillende gemeenten. Iedere gemeente heeft zijn eigen werkwijze rondom de opvang van kwetsbare leerlingen. Om dit voor Beukenrode Onderwijs beter te stroomlijnen is dit protocol opgesteld.

Afwegingsroute noodopvang Beukenrode Onderwijs

Gemeenten hanteren verschillende afwegingsroutes voor de vraag of een leerling in aanmerking komt voor noodopvang. Beukenrode Onderwijs heeft na overleg met de GGD een eigen afwegingsroute opgesteld.

1. Er komen signalen binnen dat er sprake is van een kwetsbare situatie. Deze signalen kunnen onder andere komen van de leerling zelf, ouders/verzorgers, de mentor of andere medewerkers van Beukenrode Onderwijs, betrokken hulpverleners of Veilig Thuis.
2. Er is overleg tussen alle betrokkenen: leerling, ouders/verzorgers, mentor, teamleider, orthopedagoog Beukenrode Onderwijs en de betrokken hulpverlener. Op het Onderwijszorgcentrum (OZC) spelen ook de betrokken medewerkers van Stichting Timon een belangrijke rol. Indien er nog geen hulpverlening betrokken is, wordt door ouders het Sociaal Team* ingeschakeld. Beukenrode Onderwijs kan ouders hierbij ondersteunen mocht dat nodig zijn.
3. De regiehouder die betrokken is bij het gezin beslist of een leerling noodopvang nodig heeft of dat er nog andere interventies zijn die de hulpverlening in kan zetten. De regiehouder is de betrokken medewerker vanuit het Sociaal Team, vanuit een GGZ-instelling of gecertificeerde instellingen zoals Veilig Thuis. De regiehouder kan hierbij de volgende handvatten gebruiken:
 - 3.1. Het betreft leerlingen van wie de thuissituatie dermate onveilig is of onveiliger wordt, dat opvang of onderwijs thuis de ontwikkeling van de leerling ernstig bedreigt. Er is in de gezinnen van deze leerlingen geen goede balans tussen draagkracht en draaglast. Bijvoorbeeld door:
 - huiselijk geweld. Dit betreft ook (fysieke) agressie door de leerling naar andere gezinsleden;
 - verstandelijke beperking of persoonlijke problematiek zoals psychiatrische problemen of verslaving bij één van de ouders;
 - forse ontwikkelingsproblemen bij de leerling die nog meer onder druk komt te staan door de huidige situatie;

- 3.2. Het betreft leerlingen uit gezinnen waarin al sprake is van intensieve opvoedondersteuning.
- 3.3. Het betreft leerlingen uit gezinnen waarin zorgmeldingen zijn gedaan bij Veilig Thuis of waarin de Raad voor de Kinderbescherming een beschermingsonderzoek doet.
- 3.4. Het betreft leerlingen met psychische klachten of gedragsproblematiek waarbij afstandsonderwijs onmogelijk is.
4. De regiehouder zoekt uit of er een alternatieve plek voor noodopvang is. Kan de leerling binnen het netwerk worden opgevangen? Is er binnen de eigen gemeente van de leerling noodopvang georganiseerd waar de leerling gebruik van kan maken?
5. Indien er geen andere noodopvangmogelijkheden zijn, neemt de regiehouder contact op met de betrokken orthopedagoog van de leerling van Beukenrode Onderwijs en wordt maximaal drie dagdelen per week noodopvang georganiseerd op Beukenrode Onderwijs.

* Daar waar Sociaal Team staat, kan ook gelezen worden: Dorpsteam, Wijkteam, Buurteam, Jeugdteam, Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG), etc.

Alleen als het echt nodig is en er geen andere oplossing is kunnen leerlingen dus worden opgevangen op Beukenrode Onderwijs.

Een individuele medewerker van Beukenrode Onderwijs kan dus niet zonder afstemming met ketenpartners de keuze maken dat een leerling gebruik mag maken van de noodopvang. Een individuele medewerker van Beukenrode Onderwijs kan wel signaleren (stap 1), waarna de procedure in gang gezet wordt. De redenen hiervan zijn:

- Beukenrode Onderwijs, locatie Doorn, is een school en geen hulpverleningsorganisatie. Wij kunnen niet achter de voordeur van gezinnen kijken en kunnen geen keuzes maken over welke interventie er nodig is om de thuissituatie te ontlasten. Wat wij wel kunnen is inzetten op de relatie met de leerling en zijn/haar ouders/verzorgers en zorgen voor goede onderlinge communicatie.
- Als de thuissituatie zodanig kwetsbaar is dat er noodopvang nodig is, dan vinden wij dat er naast het bieden van noodopvang iets moet gebeuren om de thuissituatie minder kwetsbaar te maken, zodat het ook goed genoeg gaat thuis op de dagen dat de leerling geen gebruik maakt van noodopvang. Hiervoor is hulpverlening nodig. Er is dus altijd een dubbele indicering: als er noodopvang nodig is, dan gaat er altijd een hulpverlener het gezin in.

De noodopvang is niet bedoeld:

- Voor leerlingen die de huidige situatie als vakantie beschouwen en vooral een stok achter de deur nodig hebben;
- Voor leerlingen die ongemotiveerd zijn voor school en dit al enige tijd voor de schoolsluiting hebben laten zien;
- Als opvang voor leerlingen die zich thuis niet aan de regels willen of kunnen houden;
- Voor leerlingen die extra uitleg of ondersteuning bij hun schoolwerk nodig hebben. Voor hen wordt een andere mogelijkheid gezocht, bijvoorbeeld begeleiding door de mentor of vakdocent via Microsoft Teams.

Organisatie op Beukenrode Onderwijs, locatie Doorn

- Leerlingen worden alleen opgevangen indien dit op een veilige en verantwoorde manier kan. Hierover beslist de directeur van Beukenrode Onderwijs.
- De VNG adviseert in verband met de volksgezondheid om niet meer dan 10% van het aantal leerlingen op te vangen op school. Dit betekent voor Beukenrode onderwijs dat er maximaal 10 leerlingen per dag op Beukenrode Onderwijs aanwezig kunnen zijn.

- Dagelijks zijn docenten aanwezig op Beukenrode Onderwijs voor de opvang van leerlingen van ouders met cruciale beroepen. De docenten die verantwoordelijk zijn voor de opvang van leerlingen van ouders met cruciale beroepen zijn tevens verantwoordelijk voor de opvang van kwetsbare leerlingen.
- Er zijn maximaal drie personen in een lokaal aanwezig: twee leerlingen en één docent.
- Sommige dagen zijn er eindexamenleerlingen aanwezig op Beukenrode Onderwijs voor het maken van schoolexamens. Voor hen geldt een ander rooster, met andere tijden en lokalen en hiervoor zijn andere medewerkers verantwoordelijk. Dit wordt gecoördineerd door de examencoördinator. Dit kan gevolgen hebben voor de beschikbare noodopvang op de betreffende dagen. Het aantal leerlingen dat gebruik kan maken van de noodopvang, is afhankelijk van het aantal eindexamenleerlingen dat aanwezig is op school. Hierdoor is het per dag verschillend hoeveel leerlingen gebruik kunnen maken van de noodopvang.
- De teamleiders coördineren welke leerlingen op welk dagdeel komen. Hiervoor gebruiken zij de planning die op de X-schijf staat. Per week wordt gekeken welke leerling wanneer kan komen. Dit is afhankelijk van hoeveel leerlingen gebruik moeten maken van de noodopvang en van de beschikbaarheid van personeel.
- De teamleiders bewaken dat er niet meer dan 10 leerlingen per dag op Beukenrode Onderwijs aanwezig zijn.
- Als een leerling een dagdeel wordt opgevangen dan is dat van 9:15 tot 12:00 uur. Dit zijn andere tijden dan volgens het normale rooster. Dat heeft te maken met dat de eindexamenleerlingen en de noodopvangleerlingen dan niet op dezelfde tijd de school in of uit gaan.
- De betrokken orthopedagoog coördineert de afstemming met de regiehouder. De mentor onderhoudt het contact met de leerling en ouders/verzorgers.
- De kantine is gesloten, dus leerlingen moeten zelf eten en drinken meenemen.
- Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het regelen van het vervoer. Zij halen en brengen hun kind zelf, de leerling reist met het OV of ouders regelen taxivervoer via de gemeente. Ouders/verzorgers en taxichauffeurs zetten de leerling voor de school af en gaan dus niet de school binnen.

Inrichting van de noodopvang op Beukenrode Onderwijs, locatie Doorn

Het doel van de noodopvang is de sociaal-emotionele ondersteuning van de leerling, gezien de kwetsbare thuissituatie. De leerling moet zich gezien voelen. Tijdens een dag(deel) noodopvang vinden er daarom vier activiteiten plaats:

1. De leerling heeft intensief persoonlijk contact met de docenten van de noodopvang. De docenten vragen naar hoe het gaat met de leerling zelf, hoe het gaat thuis en hoe de leerling de Coronamaatregelen beleeft. Er is ruimte voor emotionele ontlading, de docenten geven de leerling veel erkenning en zorgen ervoor dat de leerling zich gezien en gehoord voelt. Zie bijlage 1.
2. De leerling werkt aan zijn/haar weektaken.
3. De leerling heeft middels (video)bellen een individueel gesprek met zijn/haar mentor, een docent waar de leerling een goede klik mee heeft of met een orthopedagoog. Het doel hiervan is aandacht voor de leerling en monitoren hoe het met de leerling gaat. Zie bijlage 1.
4. De betrokken docent zorgt voor een activiteit. Bijv.:
 - Sporten in de gymzaal. Geen contactactiviteiten en alleen activiteiten waartoe je bevoegd bent om te begeleiden. Zie bijlage 2.
 - Muziek maken.

- Creatieve activiteit.

Het doel hiervan is ontspanning, ontlading en/of op een gecontroleerde manier de emoties te reguleren van de leerling, om te voorkomen dat er bij thuiskomst een escalatie plaats vindt. De activiteit moet dus een uitlaatklep zijn. N.B.: computeren valt hier dus niet onder.

Organisatie op het OZC

- Bij de noodopvang van leerlingen geldt: veiligheid voor gezondheid eerst. Leerlingen worden alleen opgevangen indien dit op een veilige en verantwoorde manier kan. Hierover beslist de directeur/team OZC.
- Het aantal leerlingen dat opgevangen kan worden is ongeveer 5.
- Dagelijks is de teamleider aanwezig en een hulpverlener van Stichting Timon. Indien er meer leerlingen voor noodopvang zijn, dan zal er een tweede hulpverlener of onderwijsassistent aanwezig zijn. In samenspraak maken de teamleider en trajectbegeleiders het rooster.
- Leerlingen werken aan hun schooltaken. Er wordt bekeken of leerlingen onder leiding van de activiteitenbegeleider creatieve opdrachten kunnen doen.

Voorwaarden

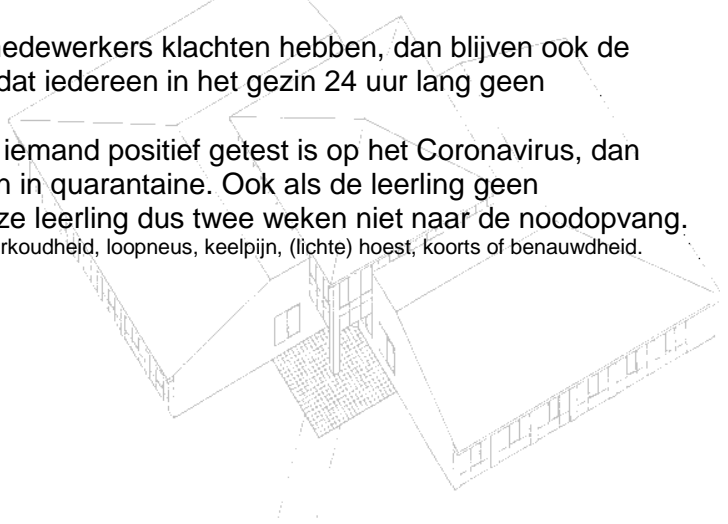
- Alleen leerlingen die zelf open staan voor noodopvang op Beukenrode Onderwijs of het OZC en hiervoor gemotiveerd zijn worden opgevangen.
- Tijdens de noodopvang gelden alle gebruikelijke schoolregels. Indien een leerling zich niet aan de schoolregels houdt, wordt de leerling naar huis gestuurd.
- Bij negatief gedrag wordt de leerling naar huis gestuurd.
- Leerlingen nemen zelf de benodigde schoolmaterialen mee, zoals een opgeladen device, boeken, schriften, schrijfgerei, rekenmachine. Op school worden deze materialen uit hygiëne-oogpunt niet verstrekt.

Richtlijnen RIVM

Voor de noodopvang gelden de richtlijnen van de RIVM:

- Leerlingen en medewerkers wassen hun handen regelmatig met water en zeep.
- Leerlingen en medewerkers schudden geen handen.
- Leerlingen en medewerkers houden 1,5 meter (twee armlengtes) afstand van elkaar.
- Leerlingen en medewerkers blijven thuis bij gezondheidsklachten*. Leerlingen en medewerkers met gezondheidsklachten die toch naar Beukenrode Onderwijs komen, worden meteen naar huis gestuurd.
- Als gezinsleden van leerlingen en medewerkers klachten hebben, dan blijven ook de leerlingen en medewerkers thuis totdat iedereen in het gezin 24 uur lang geen verkoudheidsklachten meer heeft.
- Als binnen het gezin van de leerling iemand positief getest is op het Coronavirus, dan moeten alle gezinsleden twee weken in quarantaine. Ook als de leerling geen gezondheidsklachten heeft, mag deze leerling dus twee weken niet naar de noodopvang.

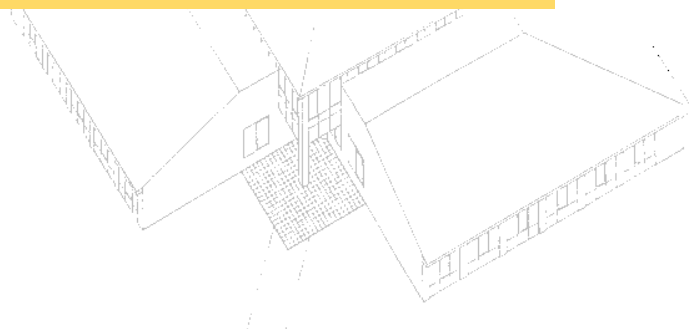
* Onder gezondheidsklachten wordt verstaan: neusverkoudheid, loopneus, keelpijn, (lichte) hoest, koorts of benauwdheid.

Bijlage 1 Vragenkaart sociaal emotioneel leren

Emoties herkennen, benoemen en reguleren.	
Zelfbesef	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is het om niet op school te zijn? • Hoe voel je je? Kun je het uitleggen met een gevoelswoord? • Blij: prettig, vrolijk, dolblij? • Bang: niet op je gemak, ongerust, onveilig? • Boos: geïrriteerd, kwaad, woedend? • Verdrietig: ontevreden, bedroefd, ellendig? • Wat merk je aan jezelf als je je zo voelt? (Bijv. buikpijn, hoofdpijn, gespannen spieren, snelle ademhaling).
Zelfmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • Wat helpt jou om rustig te worden als je je zo voelt? • Wat kun je tegen jezelf zeggen om de moed erin te houden?
Denken over en aan de ander; omgaan met anderen.	
Besef van de ander	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe houd je rekening met je broer(tje), zus(je), je ouder(s)? • Weet je of snap je hoe zij zich voelen? • Wat zeg je tegen de ander als zij zich [<i>emotie</i>] voelen? • Wat kun je voor de ander doen als zij zich [<i>emotie</i>] voelen?
Relaties hanteren	<ul style="list-style-type: none"> • Helpt papa of mama met je schoolwerk? Wat voor complimentje kun je geven als je blij bent met de hulp? • Hoe gaat het samenwerken of samenspelen als je thuis bent? Wat vind je makkelijk of lastig? • Thuis werken is heel anders dan werken in een klas. Hoe ga je daar mee om? Hoe houd je rekening met elkaar?
Verstandige keuzes maken.	
Keuzes maken	<ul style="list-style-type: none"> • Hebben jullie regels tijdens het schoolwerk thuis? Wat vind je van die regels? Is het makkelijk om je aan die regels te houden? • Hoe los je probleempjes op? • Wat doe jij om het thuis gezellig te houden? • Zijn jouw keuzes alleen goed voor jezelf of ook voor de ander?

Auteur: Kees van Overveld

Bijlage 2 Sportactiviteiten zonder contact

- Verschillende trefbalvormen met 2 helften. Uiteraard moeten de teams dan niet te groot zijn, anders kunnen zij onderling niet genoeg afstand bewaren.
 - Klassiek trefbal
 - Super Mario trefbal
 - Keeperstrefbal
- Iemand is hem niemand is hem, trefbalvorm waarbij het hele veld wordt gebruikt door alle leerlingen. Ieder voor zich.
- Volleybal
- Badminton
- Tennis
- Estafette (in de rij voldoende afstand houden)
- Slagbal (loper kan alleen uit door in de korf te branden met de bal)
- Tafeltennis (1 tegen 1, geen rond de tafel want dan is er te weinig afstand)
- Fitnessparcours
- Tjoekbal
- Doelen op groot doel of grote mat met voetbal, max. 2 tegen 2
- 3 mattenbal (zelfde als doelen, maar dan 3 tegen 3, ieder eigen matje)
- Shuttle run test (niet te veel tegelijk, anders is er te weinig afstand om te bewaren)
- Kogelstoten
- Verspringen
- Hoogspringen

